

Evangelie in het theater

Vorige week bezocht ik de theatervoorstelling *De idioot* van theatercollectief Lazarus. Een prachtige voorstelling die de roman *De idioot* van de Russische schrijver Fjodor Dostojevski vertolkt. Het toneelstuk blijft heel dicht bij het verhaal, de tekst en de personages van Dostojevski's roman, waardoor ik bijna twee uur op het puntje van mijn stoel werd meegenomen in het evangelie van Dostojevski.

Voor mij is Dostojevski een van de grootste vertellers van het christelijk evangelie. Als geen ander weet hij zijn lezers mee te nemen naar de tragische en donkere kant van het bestaan en het menselijk hart. En tegelijk schijnt er in de miserie, duisternis en waanzin altijd weer een vreemd, zacht licht van goedheid, hoop en verlossing. Voor mij is dat het evangelie: licht in het duister, onwaarschijnlijke goedheid in zware en benauwde kamers en zielen. Dostojevski vertelt dat evangelie niet als prediker, maar als een verteller – soms met trillende stem, dan weer fluisterend en vaak ook traag gravend naar diepere lagen in onze ziel en wereld.

In *De Idioot* roept Dostojevski een goede – echt goede – mens tot leven. De hoofdpersoon prins Mysjkin is een soort Christusfiguur die met zijn goedheid de wereld van gevallen dronkenlappen, burgers bij wie alles om status draait, vernederde en verwonde mensen en door liefde bezeten personen op zijn kop zet. Zijn goedheid werkt bevrijdend en helend. Heel even denk je dat hij ze allemaal kan verlossen, maar uiteindelijk gaat de goede idioot aan zijn goedheid ten onder, stukgemalen in de harde wereld van liefde, status en lijden. En toch voel je als lezer en kijker dat zijn leven het ware is, een leven dat ons kan redden. Zo zag ik vorige week dus even evangelie in het theater.

Ik kan het iedereen aanraden om dit verhaal te lezen of te zien. De voorstelling van Lazarus is afgelopen, maar het boek is overal verkrijgbaar.

Naar aanleiding van Fjodor Dostojevski, *De Idioot* (Van Oorschot 2015).
Wie het boek te dik of te zwaar vindt, kan ook de Russische tv-serie *De idioot* (2013; regie Vladimir Bortko) op dvd kijken. Het verhaal is het waard.